

Sygn. akt I CZ 75/14

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk (sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa M. F.
przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu w W.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 listopada 2014 r.,
zażalenia strony pozwanej na punkt II wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 30 kwietnia 2014 r.

**uchyla zaskarżony wyrok w punkcie II (drugim), pozostawiając
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego
w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Po rozpoznaniu apelacji powoda M. F. oraz pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. Sąd Apelacyjny, wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2014 r., zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w R. z dnia 14 listopada 2013 r. w pkt I. o tyle, że ustawowe odsetki od kwoty 150.000 zł zasądził od dnia 14 lipca 2011 r. oraz w pkt. VIII w ten sposób, że zasądził od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. na rzecz powoda M. F. dalszą kwotę 100.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 lipca 2011 r. i oddalił powództwo o zadośćuczynienie w pozostałej części (pkt I). Ponadto uchylił wyżej wymieniony wyrok: w pkt II. - w części ponad zasądzoną kwotę 13.180 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 listopada 2013 r., w pkt III. - w części ponad zasądzoną kwotę po 900 zł miesięcznie, płatną z góry do 1-go dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności - począwszy od dnia 23 kwietnia 2013 r., w pkt IV. - co do całości, w pkt IX. - w części nakazującej ściąganie od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa, od której powód był zwolniony, na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w R. - ponad kwotę 14.290 zł, i w tym zakresie sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w R., pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt II) oraz oddalił apelacje powoda i pozwanego w pozostałych częściach (pkt III). Przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji były roszczenia powoda z tytułu zadośćuczynienia, odszkodowania obejmującego skapitalizowaną rentę z tytułu opieki osób trzecich, bieżącej renty uzupełniającej z tytułu zwiększonych potrzeb, utraconych zarobków oraz renty bieżącej z tytułu utraconych zarobków oraz odsetek od tych należności - za skutki wypadku spowodowane u powoda wypadkiem komunikacyjnym w dniu 11 maja 2010 r.

Orzeczenie co do uchylonej części wyroku Sądu pierwszej instancji wiązało się z tym, że Sąd Apelacyjny uznał za częściowo uzasadnioną apelację pozwanego w zakresie zasądzonej renty bieżącej za zwiększone potrzeby oraz skapitalizowanej renty z tego tytułu. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku brak

było ustaleń faktycznych, a przede wszystkim brak było w aktach sprawy dostatecznego materiału dowodowego, który dałby podstawę do dokonania ustaleń faktycznych - tak co do zakresu niezbędnej powodowi pomocy w okresie po wszczęciu endoprotezy, jak i stawki za 1 godzinę pomocy, której potrzebował powód w okresie leczenia i obecnie. Stąd też Sąd drugiej instancji na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok w opisanym zakresie.

W zażaleniu na wyrok Sądu Apelacyjnego w części uchylającej wyrok Sądu pierwszej instancji i przekazującej temu Sądowi sprawę do ponownego rozpoznania pozwany zarzucił naruszenie art. 386 § 4 k.p.c., bowiem w sprawie nie zaistniała sytuacja uzasadniająca jego zastosowanie. Pozwany wniósł o uchylenie wyroku Sądu drugiej instancji w zaskarżonej części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z obowiązującym w polskim prawie procesowym modelem apelacji, w sytuacji, w której zarzuty skarżącego okażą się zasadne, sąd drugiej instancji powinien wydać orzeczenie reformatoryjne (art. 386 § 1 k.p.c.). *A contrario* rozstrzygnięcie kasatoryjne może być stosowane jedynie wyjątkowo wówczas, gdy spełniona zostanie chociaż jedna z wyszczególnionych w przepisach przesłanek, pozwalających sądowi drugiej instancji na uchylenie zaskarżonego orzeczenia (art. 386 § 2, 3 i 4 k.p.c.).

Z uzasadnienia orzeczenia Sądu Apelacyjnego wynika, że przyczyną uchylenia wyroku Sądu pierwszej instancji we wskazanej części były braki w ustaleniach faktycznych związane z wadliwie prowadzonym postępowaniem dowodowym. Taka argumentacja zdaje się wskazywać, że Sąd drugiej instancji, wydając orzeczenie kasatoryjne, odwołał się do drugiej przesłanki z art. 386 § 4 k.p.c. pozwalającej na uchylenie zaskarżonego wyroku, gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Tymczasem należy zgodzić się z pozwanym, że w badanej sprawie nie istniała konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Analiza uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego pozwala bowiem na przyjęcie, że Sąd ten przeprowadził postępowanie dowodowe i dokonał przynajmniej części ustaleń faktycznych

niezbędnych dla oceny zasadności i wysokości roszczenia powoda obejmującego żądanie zasądzenia renty.

Jak trafnie wyjaśniono to w orzecznictwie (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2012 r., I CZ 143/12, nie publ., z dnia 17 kwietnia 2013 r., V CZ 129/12, nie publ., z dnia 21 listopada 2013 r., III CZ 51/13, nie publ. oraz z dnia 21 października 2014 r., III PZ 9/14, nie publ.), nawet potrzeba znacznego uzupełnienia postępowania dowodowego nie może stanowić podstawy do wydania przez sąd drugiej instancji orzeczenia kasatoryjnego, a jedynie konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, tj. gdy sąd pierwszej instancji nie przeprowadził w ogóle żadnego postępowania dowodowego albo przeprowadził dowody wyłącznie na okoliczności nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy, względnie, gdy uchybienia formalne sądu pierwszej instancji powodują potrzebę powtórzenia przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego w całości. Nie jest więc wystarczającą podstawą uzasadniającą uchylenie zaskarżonego wyroku sądu pierwszej instancji wskazana przez Sąd Apelacyjny konieczność uzupełnienia postępowania dowodowego w celu ustalenia dodatkowych okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia o zasadności dochodzonego powództwa w zakresie żądania obejmującego zasądzenie renty. Tego rodzaju sytuacji nie można także uznać za nierozpoznanie istoty sprawy, co jest drugą z wymienionych w art. 386 § 4 k.p.c. przesłanek uzasadniających wydanie przez sąd drugiej instancji orzeczenia kasatoryjnego (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1999 r., OSNP 2000, nr 12, poz. 483 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2014 r., II CZ 37/14, nie publ.).

Z tych względów na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania zażaleniowego przed Sądem Najwyższym orzeknie Sąd wydający orzeczenie kończące postępowanie w sprawie, zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 108 § 1 k.p.c.